

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref: oby

Dato: 25.4.2013

Høring - forskrift om CO₂-kompensasjon for industrien

Det vises til utsendt høring fra Miljøverndepartementet datert 14. mars, med svarfrist 25. april 2013. Nedenfor følger Norsk Industris høringssvar.

Bakgrunn, generelle forhold, lovhjemmel

To vesentlige forhold for Norsk Industri er omtalt nedenfor. Handlingsrommet som er gitt i guidelines må utnyttes fullt ut og av hensyn til forutsigbarheten må forskriftene hjemles i lov.

Formålet med den norske CO₂-kompensasjonsordningen er å motvirke karbonlekkasje grunnet økning i elektrisitetspriser som følge av EUs klimakvotesystem. Det er avgjørende at en norsk kompensasjonsordning gir et reelt vern mot karbonlekkasje innenfor de rammer EUs retningslinjer gir ved at handlingsrommet utnyttes fullt ut. På den måten vil ordningen også være et bidrag til Norges klimapolitiske målsetting om å nå FN's togradersmål. Norsk Industri er derfor tilfreds med at det nå legges fram et utkast til forskrift for en kompensasjonsordning som er regelstyrt og i det vesentlige utnytter det handlingsrommet som er gitt i EUs retningslinjer.

Det er svært viktig at forskriftene som nå legges fram så godt som mulig ivaretar intensjonene med ordningen, slik det også er understreket i forskriftenes § 1.

For å motvirke karbonlekkasje er det vesentlig at ordningen gir forutsigbarhet fram til 2020. Utkastet til *forskrift* om norsk kompensasjonsmodell er foreslått fastsatt med hjemmel i Stortingets budsjettvedtak. Slike budsjettvedtak fastsettes årlig. Det er lite hensiktsmessig at en forskrift er utarbeidet med en slik hjemmel dersom man ønsker å skape forutsigbare rammevilkår for industrien. Det er heller ikke *praktisk* at forskriften har en slik hjemmel, da det kan stilles spørsmål ved om forskriften må bekreftes hvert år etter at Stortinget har fastsatt sitt årlige budsjettvedtak. Etter vårt syn skapes det her unødig mye usikkerhet rundt ordningen.

Større forutsigbarhet kan sikres ved at forskriften hjemles i klimakvoteloven. Norsk Industri foreslår derfor at det gjøres en endring i klimakvoteloven, der kompensasjonsordningen tas inn med en formålsbestemmelse og en henvisning til forskriften. Slik vil ordningen formelt sett være hjemlet i lov.

Kommentarer til enkeltbestemmelser

§ 2. Kompensasjonsordningens varighet

Norsk Industri har merket seg at det legges opp til at ordningen først skal gjelde fra 1. juli 2013 uten at dette er begrunnet.

§ 4. Vilkår for kompensasjon

Ordningen omfatter bare produksjon som faller inn under bransjer som EU har definert som utsatt for karbonlekkasje. I høringsutkastet er det foreslått å avgrense ordningen til å omfatte produksjon med årlig elektrisitetsforbruk på minst 10 GWh, uten at dette begrunnes i ordningens intensjon. Dette er en nasjonal begrensning for noen bedrifter som i henhold til EUs retningslinjer er støtteberettigede. Grensen er satt for høyt i forhold til relevante industribedrifter som er i hard global konkurranse og karbonlekkasjeutsatt. *Grensen foreslås justert ned til 1 GWh.*

§ 7. Grunnlaget for kompensasjon

I grunnlaget for beregning av kompensasjon deles det her mellom produksjon av produkter med og uten energieffektivitetsstandard. Energieffektivitetsstandard for ferrolegering- og silisiumproduksjon har kun inkludert kraft anvendt på ovnene, mens hjelpekraft anses som tilleggskraft. Teksten i § 7 bør presiseres slik at det er helt klart at tilleggsprosesser også skal regnes inn som grunnlag for støtte, tilsvarende produksjon av produkter uten energieffektivitetsstandard, ref. publikasjon fra EU-kommisjonen (2012/C 387/06).

Forslag til tekst som ivaretar dette (første setning i første avsnitt under § 7):

*"Grunnlaget for kompensasjon for produksjon av produkter uten energieffektivitetsstandard, **og eventuelle tilleggsprosesser**, skal fastsettes ved å ..."*

Ny produksjonslinje som fører til en vesentlig produksjonsøkning i basisperioden bør kunne defineres som separat virksomhet. Forskriftsteksten bør justeres i henhold til dette.

§ 8. Beregning av årlig kompensasjon

Støtten skal utgjøre produktet av grunnlaget for kompensasjon multiplisert med støtteårets EUA forwardpris og støtteintensiteten. Valutakursen omregnes til norske kroner basert på Norges Banks daglige valutakurser. Det bør defineres hvilket år noteringen skjer. Norsk Industri er av den oppfatning at

omregning til norske kroner må skje etter samme prinsipper som notering for EUA-prisen. Forskriften (§ 8, tredje ledd) foreslås derfor endret til (ny tekst i uthevet skrift):

*"EUA forwardprisen skal tilsvare gjennomsnittet av daglige sluttpriser i året før støtteåret på EUA (European Union Allowance) forwardkontrakter med leveranse i desember i støtteåret. Prisene skal innhentes fra den børsen som har størst volum av EUA forwardkontrakter første kvartal i året før støtteåret, og omregnes til norske kroner basert på **forward valutakurs for tilsvarende periode notert i en norsk bank.**"*

§ 9. Fordeling mellom ulike produkter

Kommentar: For virksomheter som har produksjon av flere produkter uten energieffektivitetsstandard skal det beregnes elektrisitetsforbruk per tonn produkt. Det er viktig at det ikke legges opp til for kompliserte beregninger. Da slike virksomheter i mange tilfeller har felles indirekte prosesser, kan det bli unødvendig vanskelig å fordele elektrisitetsforbruk mellom ulike produkter. Totalt sett vil det bli det samme støttebeløpet om man fordeler pr produkt eller ikke.

§12. Avkortingsfaktor for beregning av kompensasjon

Det sentrale er at forskriftens intensjon ivaretas på en god måte. Derfor må § 12 være så presis som mulig. Er det likevel slik at avkortningsreglene som er laget vil føre til avvik fra intensjonen må det i forskriftene også lages en hjemmel som hindrer dette. En slik hjemmel kan ligge i § 19 og må presiseres.

Konkrete forslag til endringer i § 12:

I paragrafens 1. ledd står følgende: *"Langsiktige kontrakter videresolgt på markedsvilkår etter 1. januar...."*

For at paragrafen skal være dekkende og oppfylle intensjonen foreslås følgende endringer (uthevet): *" Langsiktige kontrakter **kjøpt** på markedsvilkår etter 1. januar 2005, **direkte eller indirekte gjennom overdragelse av virksomhet, og produksjon basert på elektrisitet kjøpt til spotpris i støtteåret gir likevel rett til kompensasjon.**"*

Det er vår oppfatning at denne ordlyden bedre ivaretar intensjonen med paragrafen.

Langsiktige kraftkontrakter fra før 2005 kan som følge av forretningsmessige grunner bortfalle eller termineres på en måte som ikke innebærer en gevinst for virksomheten, og hvor elektrisitetsforbruket dekkes inn ved en ny kraftkontrakt på markedsvilkår, bør være kompensasjonsberettiget. For å fange opp dette kan det tas inn en begrensning i avkortningsbestemmelsen i forskriftens § 12 (ny tekst i uthevet skrift):

"Eierskapssituasjonen til langsiktige kraftkontrakter inngått før 2005 og egenkraft per 14. mai 2012, skal legges til grunn for beregning av kompensasjon. Det samme gjelder for innholdet i slike kontrakter. For kontrakter som åpner for kjøp av variable volumer, skal maksimalt årlig volum etter kontrakten legges til grunn i beregningen. **Dersom en langsiktig kraftkontrakt inngått før 2005 bortfaller som følge av oppsigelse eller terminering uten vederlag skal den aktuelle kontrakten fra opphørstidspunktet ikke lenger legges til grunn for beregningen av eventuell avkortning.**"

Omtalen av egenkraft, kommentar: Et tidsskille som fryser situasjonen med hensyn egenkraft til et gitt tidspunkt synes lite hensiktsmessig og vil kunne få utilsiktede utslag der det skjer endringer i en virksomhets krafttilgang av helt legitime og ønskelige årsaker. Det fremstår etter vårt syn mer naturlig å legge til grunn en løpende vurdering av eierskapssituasjonen i det enkelte støtteår der departementet kan gjennomskjære illojal tilpasning og endringer som bærer preg av å være rene omgåelser og utelukkende har som formål å gi en strategisk tilpasning i forhold til støttereguleringen.

Dersom det ikke er ønskelig å endre § 12, kan det samme oppnås ved å ta inn tilsvarende presiseringer i § 19.

§ 15. Årlig utbetaling av kompensasjon

Klif skal utbetale kompensasjon innen 15. april året etter støtteåret (§ 15). Dette er etter vår oppfatning en unødig særnorsk begrensning. EU har åpnet for at utbetaling kan skje i støtteåret. Per 1.1. i støtteåret vil kompensasjonsbeløpet være kjent, kun bedriftenes beslutning om å redusere produksjonsnivå kan påvirke beløpet. Guidelines har videre åpnet for at for mye betalt støtte i støtteåret tilbakebetales senest innen 1. juli det påfølgende år.

For 2013 bør kompensasjonen utbetales så raskt søknadene er godkjent.

Fra og med 2014 bør kompensasjonen utbetales etterskuddsvis pr. halvår. Skjer det vesentlige endringer i produksjonen så må det være en rapporteringsplikt for bedriften.

§ 18. Tilbakebetaling

I første setning i paragrafen heter det: "Klima og forurensningsdirektoratet kan kreve at den ansvarlige for virksomheten betaler tilbake utbetalt kompensasjon ...". Norsk Industri ber om en tydeliggjøring av hva som menes med "den ansvarlige for virksomheten".

§ 19. Unntak

Klif gis i denne bestemmelsen en vid hjemmel til å fravike forskriftene i "særlige tilfeller". Det er vesentlig at forskriftene som nå legges fram så godt som mulig

ivaretar intensjonen med ordningen, slik det også er understreket i forskriftenes § 1. Det er kompliserte forhold som håndteres i forskriften og det er selvfølgelig en fare for at det kan dukke opp forhold som gjør at forskriftens ordlyd ikke er i tråd med forskriftens intensjon. Av den grunn er det viktig med en slik hjemmel. Med erfaring fra andre ordninger er det imidlertid viktig med en nærmere presisering av hjemmelens anvendelse. Dette kan være forhold det ikke er tatt hensyn til under § 12. Med en slik bestemmelse i § 19 kan det gis rom for individuelle vurderinger når det oppstår slike situasjoner.

§ 20. Fremtidige endringer i kompensasjonsordningen

Forskriftens § 20 gir også departementet og Klif svært vid hjemmel til å endre både rettigheter etter forskriften og etter enkeltvedtak overfor den enkelte bedrift. Denne bestemmelsen åpner for at myndighetene kan endre støtteordningen fortløpende, både på individuelt og generelt nivå, i sterk kontrast til industriens behov for forutsigbarhet og langsiktighet. Det svekker også bestemmelsen i formålsparagrafen om at ordningen skal være regelstyrt. En kan ha en viss forståelse for at departementet har behov for å justere ordningen dersom EU endrer sine retningslinjer (eller Stortinget beslutter å avvikle ordningen), men bestemmelsen burde i så fall begrenses til slike tilfeller.

For forutsigbarhetens skyld er det derfor viktig at forskriften hjemles i lov, slik Norsk Industri tar til orde for innledningsvis.

Annet

EU har i denne omgang utelatt produksjon av nikkell fra kompensasjonsordningen, selv om dette er en bransje som er sterkt eksponert for faren for karbonlekkasje. Norsk Industri henstiller til norske myndigheter om å bidra til at denne bransjen også dekkes av ordningen når den senere skal revideres.

Med vennlig hilsen
Norsk Industri

Stein Lier-Hansen
Adm. dir.